

Døden i børnelitteraturen (Ordkraft)

vært: Klaus Rothstein.

30 min * TV-optagelse.

DR Kultur , 2011.

Uds.dato: 25.05.2011.

Denne udsendelse i DR's serie Ordkraft består af tre dele, der alle tre handler om døden i børnelitteraturen. I kan arbejde med samtalerne mellem værten Klaus Rothstein og først Kenneth Bøgh Andersen eller lederen af Center for Børnelitteratur Nina Christensen og/eller med det lille indslag om døden i børnelitteraturen gennem tiderne.

I udlånssamlingen har CFU en del bøger med døden som en del af bogens tema. Døden har altid haft en plads i børnelitteraturen og dette tema vendes og drejes i denne udgave af Ordkraft. Især den meget populære Kenneth Bøgh Andersens tanker om døden i storværket Den store djævelkrig kan være interessant i forbindelse med klassen arbejde med romanen *Djævelens lærling* (bind 1 af værket).

For den særligt interesserede klasse eller gruppe i klassen er Nina Christensens overvejelser nyttige til at forstå hvad børnelitteraturen går ud på og hvad den kan være med til at gøre for læserne.

Det er klart at flere af Fælles måls paragraffer kunne være benyttet i denne vejledning, men jeg har valgt at fokusere på disse efter 6. klasse

Fælles Mål

Her er medtaget udvalgte trinmål for dansk for 6. klasse (læse, sprog, litteratur og kommunikation)

- læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
- karakterisere og kunne anvende forskellige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion
- fortolke, perspektivere og forholde sig til tekster og andre udtryksformer ud fra både oplevelse og analyse
- kende betydningen af sproglige og stilistiske virkemidler

Tema: Børnelitteratur

Titel: Døden i børnelitteraturen

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 6.- 8. klasse

Lærer/elev

- vise kendskab til både genrens og enkelte forfatterskabers særpræg
- finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster og andre udtryksformer
- kende til litteraturens foranderlighed gennem tiderne og til, at litteratur afspejler den tid, den er blevet til i

Ideer til undervisningen

Billeder i denne vejledning er fra udsendelsen.

Samtale mellem værten Klaus Rothstein og forfatteren Kenneth Bøgh Andersen

Min: 0,00 – 17:38

Samtale om et værk: Den store djævlekrig, der består af 4 romaner

Djævlens lærling

Dødens terning

Den forkert død

Ondskabens engel

Samtalen handler om det onde og det gode og om børn forholder sig til filosofiske spørgsmål om livet, døden, gud, helvede og det og det gode.

Se og lyt på samtalen med Kenneth Bøgh Andersen (den varer ca. 17:40)og noter stikord ned undervejs om, hvad han siger om døden, om gud, om det onde og det gode (del først dit notatblad op i rubrikker med hver af de kategorier, du vil notere i)

Tema: Børnelitteratur**Fag: Dansk****Målgruppe:** 6.- 8. klasse

Titel: Døden i børnelitteraturen

Vejledning

Lærer/elev

Hvis I har læst *Djævelens lærling*, kan I også tage udgangspunkt i den under arbejdet med følgende spørgsmål og opgaver. I kan også have læst hele serien og det vil selvfølgelig gøre arbejdet sjovere og svarene mere fyldestgørende.

Se opgaver til Djævelens lærling her:

<http://www.viauc.dk/cfu/fag/danskoverbygning/danskiskolen/Documents/Djævelens%20lærling%20præsentation%20og%20opgaver.doc>

Tilbage til samtalen:

Noter individuelt, hvad meningen er med livet?

Tal sammen i grupper på 4 om de tre ting, I finder væsentligst i livet

Lav en præsentation for klassen af det væsentlige

Hvad siger Kenneth Bøgh Andersen om:

Ondskab?

Gud og paradys – kan man spørge Gud om, hvad meningen med tilværelsen egentlig er?

Hvad laver man i Helvede og hvad laver man i Paradys?

Hvor kommer slangen fra? Hvem har skabt den?

Hvornår er man ond? Og hvornår er man god?

Tema: Børnelitteratur

Titel: Døden i børnelitteraturen

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 6.- 8. klasse

Lærer/elev

Kenneth Bøgh Andersen siger, at hans værk Djævelens lærling er inspireret af Den Guddommelige Komædie. Undersøg på nettet, hvad Den Guddommelige Komædie er.

I udsendelsen taler Rothstein og Kenneth Bøgh Andersen om, at han skriver på nakken af andre fantasyfortællere: hvem kan det være?

Hvilke værdier skal gives videre til læserne?

Kan man tale om dobbelt negation – så det onde kommer til at virke som det gode?

Har samtalen mellem Klaus Rothstein og Kenneth Bøgh Andersen givet lyst til at læse bøger af ham, måske flere bøger, måske endda alle hans bøger, kan man se hvad de hedder og hvad de handler om på hans hjemmeside.

<http://www.kennethboeghandersen.dk/>

En lille del af tv-udsendelsen handler om døden i andre børnebøger

Min: 17:39 – 19:40

Værker gennem tiden med døden i centrum – nævnt i tv-udsendelsen

1700 – tallets opfattelse af døden i litteratur for børn

James Janeway: En liden aandelig Exempel-Bog for Børn, Det er, En udførlig Beretning om adskillige smaa Børns Omvendelse, hellige og exemplariske Levnet, samt glædelige Død

Bogen afsluttes med et tillæg med „bibelske Exempler paa fromme Børn” og nogle bønner og såkaldte „Suk”, bl.a. „Et lille Aften-Suk”:

"O Jesu! min Siæls trofaste Brudgom, bevare mig ogsaa naadelig denne Nat, og see ikke til mine Synders Mangfoldighed; thi for sig er intet Menneske retfærdigt; og meest forlad mig de skiulte Brøst, og lad Dievelen, som stedse gaaer omkring som en brølende Løve, og søger at opsluge os, ikke naae til min Siæl, Amen! Amen!"

Tag dig i agt

"At udbrede Glæde rundt omkring os, at gjøre andre lykkelige, naar og hvor man kan, at leve fromt og retskaffent, og ved vor Død at efterlade os det Minde, at de, som kiende os, kunne tale vel om os, og de, som vi havde gjort godt, kunne fælde en Taare ved vor Grav. See, mit Barn, dette er det skiønneste Skilderie af Mennesket."

1800-tallet

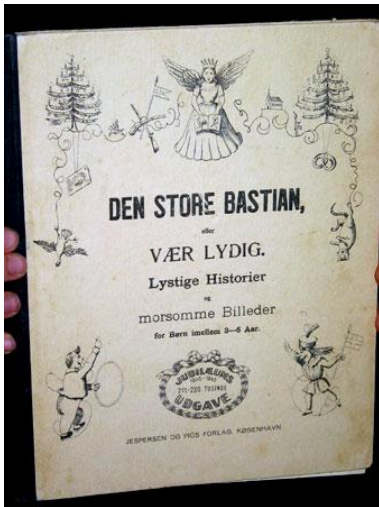
Vogt dig – var det hårdhændet opdragelse eller humor med børn som ofre?

Heinrich Hoffmann: Der Struwpeter – på dansk Den store Bastian

Tema: Børnelitteratur
Titel: Døden i børnelitteraturen

Fag: Dansk
Vejledning

Målgruppe: 6.- 8. klasse
Lærer/elev

Romantikken?

H.C. Andersen: De røde sko

Nutiden: Den 'hyggelige' død

Wolf Erlbruch: And, døden og tulipanen

Tema: Børnelitteratur
 Titel: Døden i børnelitteraturen

Fag: Dansk
 Vejledning

Målgruppe: 6.- 8. klasse
 Lærer/elev

Kampen mellem det gode og det onde

C. S. Lewis: Narnia

Endnu en kamp på liv og død – og så på adskillige hundrede sider

J.K. Rowling: Harry Potter

Tema: Børnelitteratur
Titel: Døden i børnelitteraturen

Fag: Dansk
Vejledning

Målgruppe: 6.- 8. klasse
Lærer/elev

Find selv andre bøger I har læst, hvor døden er til stede i bøgerne. Lav en liste, hvor I ser på udgivesår hvad bogen handler om og hvordan døden spiller en rolle.

Diskuter i klassen, hvorfor I tror, døden også findes i bøger der er skrevet for jer.

Min: 19:40 – 28:01

Samtale mellem Nina Christensen og værten Klaus Rothstein om døden i børnelitteraturen

Tema: Børnelitteratur**Fag: Dansk****Målgruppe:** 6.- 8. klasse

Titel: Døden i børnelitteraturen

Vejledning

Lærer/elev

Børnebogen handler om, hvad det vil det sige at være menneske? Hvad vil det sige?

Hvad er kardinaldyderne og hvad er de syv dødssynder?

Børnelitteraturens ide var at give anvisninger på, hvordan man skulle leve sit liv. Religiøst osv. Prøv at læse dette eksempel og kig på billeder fra der Struwelpeter. (find dem evt. på nettet)

Supplerende Materialer

Følgende er forslag til supplerende materialer, der evt. kan lånes på dit lokale CFU

Kenneth Bøgh Andersen: Djævelens lærling, Høst og Søn

Wolf Erlbruch: And, døden og tulipanen, Høst og søn

C. S. Lewis: Løven, heksen og garderobeskabet, ved Niels Søndergaard – bogen bag filmen

J. K. Rowling: Harry Potter og de vises sten

Alle tv-udsendelser i serien Ordkraft kan lånes/streames hos CFU Danmark, men der er ikke pædagogiske vejledninger til alle.

Kurt Thybo

Juli 2012